T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/383
KARAR NO : 2024/487
KARAR TR : 04/11/2024

ÖZET: İzinsiz eğitim yapıldığından bahisle 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E. Ç. G.
Vekili : Av. M. Y. S.
Davalı : Konya Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili hakkında Konya Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 03/10/2023 tarihli ve ...85886449 sayılı kararı ile *"M. K. "* adı altında izinsiz eğitim faaliyeti (satranç eğitimi ve sportif egzersiz) yapıldığının tespit edildiğinden bahisle, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca 268.280 TL tutarında idari para cezası düzenlendiğini belirterek, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Konya 2. Sulh Ceza Hâkimliği 25/04/2024 tarih ve D.İş. 2023/5692 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle itirazın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara itiraz edilmiş, Konya 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 31/05/2024 tarih ve D.İş. 2024/3692 sayılı kararı ile itirazın reddine karar verilmiş ve karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde;*
> *Konya Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 26/09/2023 tarihli 2023/12 Karar sayılı İzinsiz Eğitim ve Öğrenci Barınma Faaliyeti Gösteren Yerlerle İlgili İl Koordinasyon Kurulu Toplantısı Kararında "M. K. " isimli işyeri hakkında kapatma kararı verildiği ve bu işyeri ile ilgili muteriz E. Ç. G. hakkında idari para cezası verildiği, Konya Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından kararla ilgili 03/10/2023 tarihli E-33106133-410.99-85886406 sayılı OLUR verildiği, söz konusu karar ve Olur yazısına istinaden Konya Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından 03/10/2023 tarihli E-33106133-410.99-85886449 sayılı 268.280,00 TL idari para cezası tutanağı düzenlendiği, muteriz vekili tarafından idari para cezasının kaldırılması için hakimliğimize başvurulduğu, somut olayda hem idari para cezasının, hem de kapatma kararının Konya Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 26/09/2023 tarihli 2023/12 Karar sayılı İzinsiz Eğitim ve Öğrenci Barınma Faaliyeti Gösteren Yerlerle İlgili İl Koordinasyon Kurulu Toplantısı Kararına dayanarak verildiği, olayda aynı işlem kapsamında İdare Mahkemesinin görev alanına giren "işletmenin kapatılması" yaptırım kararı bulunduğu ve mevcudiyetini halen devam ettirdiği, T.C. Uyuşmazlık Mahkemesinin 25/02/2019 tarihli 2019/77 esas, 2019/172 karar sayılı kararında da "İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun 'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5580 sayılı Kanun 'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, ancak; idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak "işletmenin*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MRZUX0B - ER5myfa - NvyxpsM - ui5+PM= ile erişebilirsin

kapatılması" kararı da verildiği ve idari yargı yerinde dava konusu edildiği anlaşıldığından; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur. Bu durumda, Kabahatler Kanunu nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesi ve aynı Kanunun 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada değerlendirildiğinde, 5661 sayılı Kanun'un 1. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır." denilerek 5580 Sayılı Kanundan kaynaklanan idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak "işletmenin kapatılması" kararı verilmesi durumunda idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının idari yargı yerinde görüleceğinin belirtildiği, Kabahatler Kanununun 27/8. Maddesi uyarınca başvuru konusu idari yaptırım kararının sulh ceza hâkimliğince incelenebilecek kararlardan olmadığı anlaşılmakla, başvurunun Kabahatler Kanununun 27/8. Maddesi ve 28/1 -b maddesi kapsamında görevsizlik nedeniyle başvurunun usulden reddine dair aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.

KARAR: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Başvuruya konu idari para cezası yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında muteriz hakkında idari yargının görev alanına giren kapatma kararının verilmiş olması, Kabahatler Kanununun 27/8. Maddesi gereği idari para cezası yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülmesinin gerekmesi, başvuru konusu idari yaptırım kararının sulh ceza hâkimliğince incelenebilecek kararlardan olmaması nedeniyle 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 28/1 -b maddesi uyarınca BAŞVURUNUN REDDİNE, ..."

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Konya 3. İdare Mahkemesi 24/07/2024 tarih ve E.2024/904 sayılı kararı** ile, açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden; Konya ili, Selçuklu ilçesi, adresinde bulunan "M. K. " adlı işyerinde, izinsiz eğitim faaliyeti gösterildiğinden bahisle, davacının 268.280,00-TL idari para cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin Konya Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 03/10/2023 tarih ve E.85886449 sayılı işleminin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda izah edilen düzenlemelerden, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, dava konusu idari para cezasına karşı açılan uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varıldığından, bu uyuşmazlığın esasının mahkememizce incelenmesi hukuken mümkün değildir..."

5. Konya 3. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için, dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MRZUX0B - ER5myfa - NvyxpsM - ui5+PM= ile erişebilirsin

III. İLGİLİ HUKUK

6. 08/02/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

" Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişiler tarafından açılacak özel öğretim kurumlarına kurum açma izni verilmesi, kurumun nakli, devri, personel çalıştırılması, kurumlara yapılacak malî destek ve bu kurumların eğitim-öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının; eğitim-öğretim, yönetim, denetim, gözetim ve personel çalıştırılmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir.

Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişilerce açılan özel öğretim kurumları ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarını kapsar."

7. 5580 sayılı Kanun'un *"Kurum açma izni"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"Bir kurumda öğretime başlayabilmek için kurum açma izni alınması zorunludur. İzin başvuruları ilgili millî eğitim müdürlüğüne yapılır. Valilikçe yapılan inceleme sonucunda açılması uygun görülen okullar dışındaki kurumlara kurum açma izni verilir. Valilikçe açılması uygun görülen okullara ilişkin başvurular ise kurum açma izni verilmek üzere Bakanlığa gönderilir.

Kurum açma izni talebinin valilikçe reddedilmesi hâlinde, kurucu veya kurucu temsilcisi tarafından taleplerinin reddine ilişkin işlemin tebliğinden itibaren on beş iş günü içinde Bakanlığa itirazda bulunulabilir. İtiraz, Bakanlıkça on beş iş günü içinde karara bağlanır.

Kurum açma izni alınmadıkça, kuruma öğrenci kaydı yapılamaz.

Kurum açma izni verilmesi, binanın kullanılış amaçlarına ve Bakanlıkça belirlenen standartlara uygun ve yeterli bulunmasıyla birlikte aşağıdaki şartların yerine getirilmesine bağlıdır:

a) Ders araç-gerecinin kurumun amaç ve ihtiyaçları için yeterli olduğunun bir rapor ile tespit edilmesi.

b) Kurumun; yönetici, öğretmen ve diğer personelinin sayı ve nitelikleri yönünden uygun bulunması ve bu kurumda çalışacaklarının belgelendirilmesi.

c) Kurumun yönetmelikleriyle öğretim programının Bakanlıkça incelenip onanmış olması.

(Değişik beşinci fıkra: 1.3.2014-6528/10 md.) Milletlerarası özel öğretim kurumları hariç bu Kanun kapsamındaki ilkokul, ortaokul, lise ve özel eğitim okulları için 1 Eylül tarihinden sonra verilen kurum açma izinleri, ertesi eğitim-öğretim yılından itibaren geçerlidir.

Kurumlara ad verilmesine ilişkin esaslar yönetmelikle belirlenir.

Gerçek ve tüzel kişiler tarafından; hizmet içi eğitim kapsamına giren faaliyetler dışında Kanun kapsamında belirtilen faaliyetler, bu Kanuna göre yetkili makamlardan kurum açma izni alınmadan yapılamaz.

Askerî okullar, emniyet teşkilâtına bağlı okullar ve din eğitimi-öğretimi yapan kurumların aynı veya benzeri özel öğretim kurumları açılamaz.

(Ek fıkra: 25.11.2010-6082/19 md.) 10.7.2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 3.7.2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile 22.2.2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen izin veya ruhsatlar, bu Kanun kapsamındaki özel öğretim kurumlarını kapsamaz. Özel öğretim kurumları mevzuatına uygun olmak kaydıyla işyeri açma ve çalışma ruhsatı Bakanlıkça verilir. Bakanlık bu yetkisini valiliklere devredebilir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MRZUX0B - ER5myfa - NvyxpsM - ui5+PM= ile erişebilirsin

(Ek fıkra: 1/3/2014-6528/10 md.) Her ne ad altında olursa olsun, eğitim ve öğretim sunmak amacıyla yürütülen faaliyetler Bakanlığın izin ve denetimine tabidir. Bu faaliyetleri yürütenler, özel öğretim kurumları için bu Kanunda öngörülen kurallara uymakla yükümlüdür.

(Ek fıkra: 2/12/2016-6764/61 md.) Bu Kanun kapsamındaki eğitim-öğretim faaliyetlerini yapan ancak bu Kanuna uygun olarak kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmeyen yerleri kuran veya işletenlere brüt asgari ücretin 20 katı idari para cezası uygulanır ve bu yerler valiliklerce kapatılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(Ek fıkra: 2/12/2016-6764/61 md.) Bu Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen şartları taşıyıp özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişiler tarafından açılan özel öğretim kurumlarının kurucularında yabancı uyruklu gerçek veya tüzel kişilerin ortaklığının tespit edilmesi hâlinde söz konusu kurumlara brüt asgari ücretin 20 katı idari para cezası uygulanır ve bu kurumlara yabancı uyruklu gerçek veya tüzel kişilerin ortaklığının sona erdirilmesine ilişkin 30 iş günü süre verilir. Söz konusu süreye rağmen yabancı uyruklu gerçek veya tüzel kişilerin ortaklığının sona erdirilmemesi veya aynı kurumda ikinci kez yabancı uyruklu gerçek veya tüzel kişilerin ortaklığının tespiti hâlinde söz konusu kurumun kurum açma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir."

8. 5326 sayılı Kabahatler Kanun'un *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

" (Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır."

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"

11. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MRZUX0B - ER5myfa - NvyxpsM - ui5+PM= ile erişebilirsin

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür ."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 04/11/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari yargı yerince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

15. Dosyaların incelenmesinden, davacı hakkında izinsiz eğitim faaliyetinde bulunulduğundan bahisle, Konya Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 03/10/2023 tarihli ve ...85886449 sayılı kararı ile 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca 268.280 TL idari para cezası verilmesine ve söz konusu iş yerinin kapatılmasına karar verildiği, davacı vekili tarafından idari para cezasının iptali istemiyle dava açıldığı, iş yerinin kapatılmasına ilişkin işlemin dava konusu edilmediği, kaldı ki dosya içerisinde yer alan Selçuklu Belediyesi Zabıta Müdürlüğü memurlarınca tutulan 16/10/2023 tarihli tutanak gereği davacıya ait iş yerinin 23/10/2019 tarih ve 566 sıra numaralı spor salonu faaliyet konulu iş yeri açma ve çalışma ruhsatı bulunduğundan bahisle kapatma işleminin de yapılamadığı, Selçuklu Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünün 30/10/2023 tarih ve ...88387829 sayılı yazısı ile de anlaşılmıştır.

16. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

17. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5580 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezasına karşı

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MRZUX0B - ER5myfa - NvyxpsM - ui5+PM= ile erişebilirsin

açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Konya 3. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Konya 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 25/04/2024 tarih ve D.İş. 2023/5692 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Konya 3. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Konya 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 25/04/2024 tarih ve D.İş. 2023/5692 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

04/11/2024 tarihinde OY BİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden MRZUX0B - ER5myfa - NvyxpsM - ui5+PM= ile erişebilirsin